

Sygnatura akt I C 379/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Beata Glazar

Protokolant:Magdalena Szlachtowicz

po rozpoznaniu 27 maja 2014 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa H. K.

przeciwko (...) S.A.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda H. K. kwotę 40,000 zł. (czterdzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 7 lipca 2011 r., do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1287 zł., tytułem stosunkowo rozdzielonych kosztów procesu.

Sygn. akt I C 379/14

UZASADNIENIE

Powód H. K. reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika w pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu (...) S.A. w W. , domagał się zasądzenia kwoty 100 000 zł., z odsetkami ustawowymi od 10 października 2011 r., do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek śmierci brata oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Uzasadniając swoje roszczenie powód podniósł, że 9 maja 2011 r., doszło do wypadku samochodowego w wyniku, którego śmierć poniósł Z. K.– brat powoda. Sprawcą wypadku był S. K., obywatel (...). Powód wskazał, że pojazdy, którymi sprawca wypadku się poruszał były objęte obowiązkowym ubezpieczeniem OC u pozwanego. Pozwany odmówił spełnienia wypłaty zadośćuczynienia, podnosząc, że powód nie należy do kręgu najbliższej rodziny zmarłego Z. K.. W ocenie powoda negatywne przeżycia psychiczne związane ze śmiercią Z. K.uzasadniają przyznanie mu zadośćuczynienia w żądanej wysokości.

Pozwany (...) S.A. w W. , reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie pozwu i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego .

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, że wypłacił zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny Z. K. tj., jego żony i córek. Pozwany wskazał, że powód nie spełnił dyspozycji przepisu art. 446 § 4 k.c.

Na rozprawie z 27 maja 2014 r., powód zmodyfikował swoje żądanie domagając się zasądzenia odsetek od 7 lipca 2011 r., do dnia zapłaty.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W wyniku wypadku drogowego, jaki miał miejsce 9 maja 2011 r., pomiędzy P.i A.na miejscu zdarzenia śmierć poniósł Z. K.. Pojazd marki (...)seria (...)o numerze rejestracyjnym (...) którym poruszał się sprawca wypadku S. K.posiadał ubezpieczenie OC wystawione przez (...) S.A.polisa (...)~(...).

(dowód: druk zgłoszenia szkody na osobie w aktach szkody, odpowiedź ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego z 31 maja 2011 r., znajdująca się w aktach szkody, notatka urzędowa komendanta powiatowego policji w (...)dołączona do akt szkody).

6 czerwca 2011 r., powód zgłosił pozwanemu szkodę osobową oraz rzeczową, wnosząc o wszczęcie postępowania likwidacyjnego i wypłatę zadośćuczynienia w wysokości 150 000 zł. Pozwany w piśmie z 24 maja 2012 r., poinformował powoda, że nie znalazł w oparciu o art. 446 § 4 i art. 446 § 3 k.c., podstaw dla przyznania mu zadośćuczynienia oraz odszkodowania w związku ze śmiercią Z. K.. Pozwany przyznał zadośćuczynienie i odszkodowanie dla G. K., M. K. i B. K.. Powód złożył 27 czerwca 2012 r., odwołanie od tej decyzji.W odpowiedzi na odwołanie powoda pozwany podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko.

(dowód: zgłoszenie szkody osobowej oraz rzeczowej z 31 maja 2011 r., w aktach szkody, pismo pozwanego z 24 maja 2012 r., k. 16, pismo pozwanego z 7 sierpnia 2012 r., k.17)

W 1994 r., powód zawarł małżeństwo z A. K.. Z małżeństwa narodziła się córka. Powód wychowywał też syna A. K..

(dowód: zeznania świadka A. K. – e protokół rozprawy z 27 maja 2014 r. od godz. 00:45:12 do godz. 00:49:56, świadka D. D. – e protokół rozprawy z dnia 27 maja 2014 r. od godz. 00:08:14 do godz. 00:17:29)

Powód utrzymywał z Z. K. dobre relacje od lat młodzieńczych, dzielili wspólny pokój, razem jeździli na wakacje oraz wycieczki. Bracia mieli grono wspólnych znajomych. W wieku dojrzałym Z. K. został ojcem chrzestnym córki powoda. Bracia często urządzali razem sylwestra i jeździli wspólnie na wakacje. W 1988 r., wspólnie założyli przedsiębiorstwo transportowe, w którym razem pracowali. Z. K. pracował we wspólnym przedsiębiorstwie początkowo jako współwłaściciel a potem jako pracownik. Powód i jego żona pełnili role pracodawców. Po śmierci ojca powoda Z. K. udzielał powodowi rad, opiekował się nim i był jego przewodnikiem. Z. K. uczył swego brata naprawy samochodów. Przed śmiercią brata powód często wyjeżdżał z nim na narty. Obecnie już sam powód nie jeździ na nartach . Śmierć Z. K. przysporzyła powodowi bólu i cierpienia. Po śmierci Z. K. powód miał kłopoty z utrzymaniem rodziny pod względem finansowym, jego poziom życia uległ obniżeniu. Po śmierci brata powód dalej prowadził działalność gospodarczą. W krótkim czasie po śmierci Z. K. powód wpadł w depresję, jego stan zdrowia uległ pogorszeniu. W związku ze śmiercią Z. K. powód przyjmował mocne leki na uspokojenie, po których nie mógł prowadzić samochodu, obecnie powód przyjmuje leki na uspokojenie (A.). Od śmierci brata powód zaniedbał swoje obowiązki domowe, wcześniej sprzątał, gotował, robił zakupy, rąbał drzewo. Po śmierci Z. K. charakter powoda uległ zmianie, stał się posepny.

(dowód: zaświadczenie z (...) w K. k. 10, pismo pozwanego k. 11, zeznania świadka A. K. – e protokół rozprawy z dnia 27 maja 2014 r. od godz. 00:49:56 do godz. 01:09:52, zeznania powoda H. K. – e protokół rozprawy z dnia 27 maja 2014 r. od godz. 02:13:50 do godz. 02:30:10, świadka D. D. – e protokół rozprawy z dnia 27 maja 2014 r. od godz. 00:08:14 do godz. 00:17:29, od godz. 00:22:23 do godz. 00:26:01, od godz. 00:28:07 do godz. 00:32:33, od godz. 00:39:57 do godz. 00:42:21, świadka E. N. – e protokół rozprawy z dnia 27 maja 2014 r. od godz. 02:00:26 do godz. 02:02:28, od godz. 02:02:44 do godz. 02:07:39).

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą prawną żądania powoda była treść art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa kwestionował fakt, że powód nie jest najbliższym członkiem rodziny. W toku postępowania pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności z tytułu odpowiedzialności OC sprawcy

szkody. (...) S.A., wypłacił odszkodowanie i zadośćuczynienie dla G. K., M. K. i B. K. w związku ze śmiercią Z. K.. Jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny w Krakowie o tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa (wyr. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 7 sierpnia 2013 r., sygn. akt I ACa 254/13) Biorąc pod uwagę stanowisko doktryny oraz stan faktyczny przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że powód należy do członków najbliższej rodziny Z. K..

Celem roszczenia z art. 446 § 4 k.c. jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego i fizycznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji. Zadośćuczynienie nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej. Określając wysokość tego zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, a więc przede wszystkim dramatyzm doznań osoby bliskiej, wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji), stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i ją zaakceptować, wiek pokrzywdzonego (patrz wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11, LEX nr 1212823).

Dokonane w sprawie ustalenia faktyczne przekonują, że nieoczekiwana i tragiczna śmierć brata wywołała u powoda traumatyczne przeżycia, negatywnie wpłynęła na jego stan psychiczny, skutkowała rozstrojem zdrowia. Stracił on najbliższą dla siebie osobę – ukochanego brata.

Ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia Sąd miał na względzie poza okolicznościami sprawy także stanowisko doktryny zgodnie z którym zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 k.c., ma na celu złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej. Sąd jest świadomy, że ocenę krzywdy doznanej w wyniku śmierci osoby bliskiej należy dokonywać indywidualnie dla każdej sprawy, w oparciu o kryteria obiektywne, a nie jedynie o subiektywne odczucia pokrzywdzonego. Jednocześnie należy zauważyć, że wyważenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia, w relacji do okoliczności sprawy, należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7 stycznia 2014 r., sygn. akt I ACa 1093/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa 1093/13).

Na podstawie zeznań świadków zawnioskowanych przez powoda i zeznań samego powoda, którym Sąd w pełni dał wiarę, gdyż są logiczne, i spójne Sąd ustalił, że H. K. łączyła z Z. K. silna więź emocjonalna objawiająca się tym, że powód i jego brat jeszcze jako dzieci żyli w jednym pokoju, razem się bawili i uczyli. Po śmierci ojca powoda starszy brat- Z. K. stał się dla swego brata przewodnikiem, troszczył się o niego oraz udzielał mu rad. H. K. i jego brat spędzali ze sobą dużo czasu, bardzo cieszyli się z zakupionych przez siebie samochodów, a kiedy się zepsuły razem je naprawiali. Powód i jego brat pracowali razem, wspólnie założyli przedsiębiorstwo transportowe, początkowo jako współwłaściciele, potem jako pracodawca i pracownik. Pracodawcą był powód i jego żona, a pracownikiem Z. K.. Relacje braci na gruncie pracy i rodziny świadczą, że łączące ich więzi były bardzo silne. H. i Z. K. mieli ze sobą częsty kontakt, bracia razem spędzali sylwestra i wspólnie wyjeżdżali na wakacje. Z. K. był ojcem chrzestnym córki powoda. Powyższe okoliczności świadczą, że rodzina szanowała się, a wszyscy jej członkowie żyli zgodnie. Z. i H. K. wspólnie urządzali wszystkie przyjęcia. H. K. szanował swojego brata, świadczy o tym fakt, że po wypadku Z. K. powód nie mógł pogodzić się z jego śmiercią, szukał sprawcy wypadku i dowodów jego winy. Ponadto na skutek śmierci brata powód zaniedbał część obowiązków rodzinnych. Rodzina wspierała i nadal wspiera powoda, który przyjmuje pozycję osoby skrzywdzonej przez los. Całość relacji między braćmi oraz zmiana w charakterze powoda świadczy o tym, że powód nie może pogodzić się ze śmiercią brata. Początkowo po śmierci Z. K. powód wpadł w depresję i nie chciał prowadzić działalności gospodarczej którą kontynuował, pod namową żony i córki. Obecnie powód leczy się psychiatrycznie, bierze środki przepisane przez lekarza psychiatrę. Okoliczności te świadczą, że powód powoli dochodzi do równowagi duchowej. W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę więzi łączące powoda z Z. K. zrozumiałe jest, że na skutek śmierci Z. K. życie wewnętrzne jego brata zostało w pewnej części zniszczone, co stanowiło naruszenie jego

dóbr osobistych. Sąd wziął pod uwagę fakt, że kiedy zakłada się własną rodzinę więzy z rodziną generacyjną ulegają w pewnym stopniu rozluźnieniu. W ocenie Sądu nawet najlepsze relacje z rodziną generacyjną (np. z bratem) nie są tak jednolite i ściśle jak w sytuacji posiadania własnej rodziny (żony i dzieci). Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, Sąd uznał, że zadośćuczynienie adekwatne do bólu i cierpienia powoda to 40 000 zł.

Sąd oddalił powództwo w dalszym zakresie uznając pozostałą kwotę żądania zadośćuczynienia za wygórowaną i nie uzasadnioną.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych... (Dz.U.2003.124.1152 ze zm.), w myśl którego, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia

złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Zgodnie natomiast z treścią art. 817 § 1 i § 2 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

Na rozprawie 27 maja 2014 r., powód zmodyfikował swoje żądanie w zakresie odsetek. Niewątpliwie jest, że powodowi należą się odsetki w terminie 30 dni od daty wezwania. Powód doręczył pozwanemu wezwanie 6 czerwca 2011 r., a zatem strona pozwana popadła w zwłokę 7 lipca 2011 r., i od tej daty powodowi należą się odsetki.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w punkcie I i II wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1287 zł., tytułem stosunkowo rozdzielonych kosztów procesu Sąd wziął pod uwagę, że na koszty powoda złożyła się opłata od pozwu w wysokości 5 000 zł., opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł., i koszty profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 3 600 zł., określone zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Całkowite koszty procesowe poniesione przez powoda wyniosły 8 617 zł. Powód wnosił o zasądzenie na jego rzecz kwoty 100 000 zł., Sąd przyznał powodowi zadośćuczynienie w wysokości 40 000 zł., oznacza to, że powód wygrał sprawę w czterdziestu procentach i w takim zakresie należy się mu zwrot kosztów. Powód poniósł koszty w wysokości 8 617 zł., czterdzieści procent tej kwoty stanowi suma 3 447 zł., Koszty procesowe pozwanego ograniczyły się do kosztów zastępstwa procesowego które zostały określone na podstawie § 6 pkt 5 w/w rozporządzenia. Koszt reprezentacji pozwanego przez zawodowego pełnomocnika wyniósł 3 600 zł. Pełnomocnik pozwanego nie żądał zwrotu opłaty skarbowej. Z uwagi na to, że powód wygrał sprawę jedynie w czterdziestu procentach, pozwanemu przysługuje zwrot sześćdziesięciu procent kosztów procesowych. Sześćdziesiąt procent z kwoty 3 600 zł., stanowi sumę 2 160 zł. Odejmując te dwie kwoty z prostego rachunku wynika, że pozwanemu pozostała do zapłaty na rzecz powoda kwota 1 287 zł.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w punkcie III sentencji.

Sąd oddalił wniosek dowodowy zgłoszony przez powoda w pozwie w zakresie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego psychologa, uznając, że wniosek ten jest zbyteczny i zmierza do przewlekłości postępowania. Powód przedstawił

natomiast wiarygodny dowód , którego ważności , jak i treści żadna ze stron nie kwestionowała tj. zaświadczenie z (...) w K. z 7.02.201r. , z którego wynika , że powód leczy się od kilku lat z powodu zaburzeń stresowych pourazowych , które są powiązane ze śmiercią jego brata oraz okolicznościami tej śmierci. Sąd przy rozpoznaniu sprawy wziął pod uwagę treść tego zaświadczenia przy rozpoznaniu sprawy i uznał , że jest wiarygodna, tym bardziej , że fakt leczenia powoda z tego powodu przez psychiatrę została również potwierdzona przez zeznających w sprawie świadków.